

УДК 640.4: 7.021.5

Якимчук Д.М.

**АРХІТЕКТУРА СВІТЛОДИЗАЙНУ ЯК КОНЦЕПТОУТВОРЮЮЧИЙ
ФАКТОР ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРУ В ЗАКЛАДАХ ГОСТИННОСТІ**

Херсонський державний університет,

Херсон, 40 років Жовтня 27, 73000

Yakymchuk D.M.

**ARCHITECTURE OF LIGHT DESIGN AS CONCEPTCREATION FACTOR
OF SPACE ORGANIZATION IN HOSPITALITY ESTABLISHMENTS**

Kherson State University,

Kherson, 40 years of October 27, 73000

Анотація. У статті проаналізовано перспективи використання архітектури світлодизайну як концептоутворюючого фактору організації простору в закладах гостинності. Запропоновано використання шести видів ілюзорних світлових інсталяцій в готельно-ресторанному господарстві. Проаналізовано особливості побудови, характеристики використання, конструктивні рішення і можливості реалізації та застосування у сфері послуг.

Ключові слова: світлодизайн, світлові інсталяції, ілюзорні інсталяції, готельно-ресторанне господарство, галузь гостинності, сфера послуг, простір.

Abstract. In the article analyzed the prospects of use architectural light design as conceptscreation factor of space organization in hospitality establishments. Proposed the use of six types of illusory light installations in hotel and restaurant management. Analyzed construction features, applying characteristics, constructive solutions and possibilities of realization and use in services industry.

Key words: light design, light installations, illusory installations, hotel-restaurant business, hospitality industry, services industry, space.

Вступ

В умовах сучасного швидкого розвитку науки та технологій з'являються нові можливості для забезпечення конкурентоспроможності закладів гостинності в аспекті дизайн-концепцій. Концептуально спроектований екстер'єр та інтер'єр закладів готельно-ресторанних господарств дозволяє підвищити їх рівень привабливості та економічної ефективності. Однак, вразити глядача, використовуючи традиційні способи та інструментарій формування інсталяційних об'єктів, стає все важчим завданням для дизайнерів, яке потребує детального аналізу перспективних інноваційних світлових технологій. Перспективним напрямком в даній сфері є застосування світлових ілюзорних інсталяцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дана робота спрямована за двома основними векторами, які консолідуються в предмет аналітичного дослідження: аналіз світлових технологій в закладах гостинності та інноваційних аспектів світлодизайну. В роботах [1-4] автори концентрують увагу на вирішенні завдань енергоефективності в готельно-ресторанному господарстві. При цьому в переважній більшості розглядалися технічні аспекти систем освітлення без урахування естетичної складової об'єктів сфери послуг. Роботи [5-7] спрямовані на аналіз з подальшою типізацією архітектури об'єктів світлодизайну, його основних аспектів, інноваційно-технологічних складових та опто-фізичних характеристик. В результаті отримано рекомендації щодо дизайн-проекування архітектури світлодизайну, які носять загальний, не прикладний характер і потребують уточнення та врахування особливостей функціонування закладів гостинності.

Постановка завдання

Метою статті є дослідження архітектури світлодизайну як концептоутворюючого фактора організації простору закладів гостинності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для використання в закладах гостинності можна виділити [7] шість основних видів ілюзорних інсталяцій (рис. 1), для яких характерне інсталяційне

втручання, що дає можливість аналізувати та реалізувати дизайнерські ідеї у поєднанні із сучасним технологічним освітлювальним обладнанням, яке може бути використане в закладах готельно-ресторанних господарств. Ключовою характеристикою даних технологій є можливість подання світла у різних його інтерпретаціях та відображення під різними кутами спостереження.

Рис. 1. Види сучасних ілюзорних інсталяцій

Кожна з шести видів світлових ілюзорних інсталяцій має свої особливості побудови, характеристики використання, конструктивні рішення та можливості реалізації у проекті.

Світлові проєкції зображення [7] створюються з використанням не менше трьох проєкторів. Якість створених зображень залежить від подачі, текстури, корекції кольорів та інших характеристик. Зазвичай такі інсталяції реалізуються в екстер'єрному середовищі, однак можливе застосування в інтер'єрному просторі. При цьому необхідне чітке планування та об'ємний простір, що обумовлюється використанням проєкторів (рис. 1, а). Такий вид інсталяцій можна використовувати для закладів гостинності, які характеризуються великими розмірами. Запропоновані світлотехнічні рішення можуть застосовуватись для ландшафтного дизайну, архітектури, екстер'єру споруд з дрібною деталізацією та глибиною тіней для кращого ефекту, а також з широким використанням стін приміщень для рівномірного розподілу проєкції зображення.

а

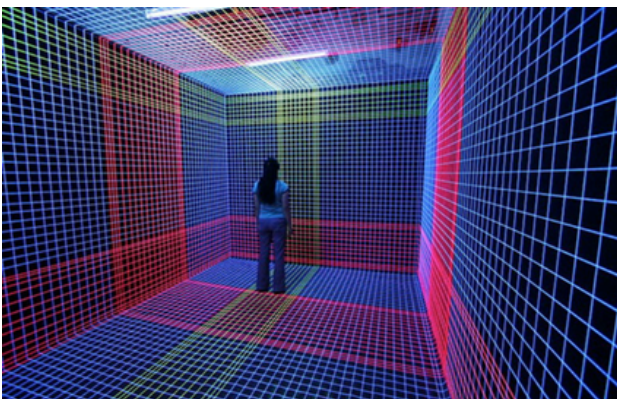
б

в

г

д

е

Рис. 2. Види сучасних світлових інсталяцій: 1 – світлові проєкції зображення; 2 – інтерактивна побудова променем світла; 3 – світлові скульптури; 4 – побудова світла та тіні в просторі; 5 – неонova матриця з проєкцією ультрафіолету; 6 – голографічна, цифрова інсталяція

Світлові проєкції зображення підвищують архітектурну виразність та привабливість закладів готельно-ресторанного господарства з одночасним збільшенням кількості потенційних відвідувачів. Вони можуть використовуватись в екстер'єрах, фасадах будівель, паркових та зелених зонах.

Особливо ефектно такий вид інсталяції виглядає під час проєкції зображень на об'єкти, які знаходяться поряд з водойми, що дозволяє значно підсилити враження від їх споглядання.

Інтерактивна побудова променем світла [7] характеризується розробкою інсталяцій лише в певному просторі. Складність створення таких інсталяцій полягає в проєктному компонуванні отворів у стінах, які є основою для правильного положення променів світла у заданому середовищі. При цьому використовуються нескладні за конструкцією приміщення в яких створюються системи блоків, з якими можна виконувати певні маніпуляції: зміщувати, різати, змінювати положення (рис. 1, б). Основна увага акцентується на отвори, виконані у стінах певних конструкцій. Саме вони відіграють найголовнішу роль у траєкторії поширення світлових променів. Така світлова інсталяція характеризується низькою вартістю необхідного світлотехнічного устаткування з широкими можливостями використання різних світлових конструкцій. Дана світлова інсталяція може використовуватись в закладах гостинності тематичного спрямування для підкреслення певного простору приміщень з акцентом на відповідні зони та створення антуражної атмосфери (барні, танцювальні зони, басейни).

Для світлових скульптур [7] як елементів світлових інсталяцій характерне застосування простих та недорогих матеріалів, текстур, джерел світла, об'єктів. Як правило, використовується замкнений і темний простір, а інсталяції розміщуються у будь-якій частині приміщення для отримання необхідного результату. Світло та тінь плануються заздалегідь до отримання макету об'єкту. Глибина тіней повинна мати насиченість, як і світлова характеристика. Важливу роль відіграє колір, правильний підбір кольору надає можливість змінювати не лише об'єкт концепції, а й його відображення (рис.1, в). Світлові скульптури як елемент світлодизайну можуть використовуватись в інтер'єрах закладів гостинності у якості освітлювальних приладів (люстри, бра, торшери) готельних номерів або ресторанів.

Побудова світла та тіні в просторі (рис.1, г), як ілюзії сприйняття

забезпечується створенням з простих світлових потоків та світлових площин різної текстурної основи та кольору, для обману зору. Реалізуються такі рішення лише в інтер'єрному просторі певної заданої форми, яку важко відтворити. При цьому використовується незначна кількість домінуючих джерел світла, які виступають акцентуючим фактором у побудові інсталяцій [7]. Використаний простір не повинен загроможувати місця встановлення предметів за виставковим принципом. Для створення таких інсталяцій необхідне використання пустих, просторих, світлих приміщень, без природного освітлення, що вносить певні обмеження для застосування в закладах готельно-ресторанних господарств. Висока вартість застосованого світлотехнічного устаткування вносить корективи щодо доцільності запровадження таких рішень. В закладах гостинності побудова світла та тіні в просторі можлива для специфічних приміщень коридорного типу, прохідних та нежитлових кімнат, а також для приміщень з обмеженим функціональним використанням.

Неонова матриця з проекцією ультрафіолету є складною інсталяцією за конфігурацією, конструктивним рішенням, кольоровим співвідношенням, технічним оснащенням, концептуальною ідеєю та у естетичному сприйнятті. Концептуальний вектор таких рішень спрямований власне на світлодизайн, а не на побудову форми (рис.1, д). В таких інсталяціях ключову роль посідає багатовекторне світло, яке візуально підкреслює і створює форму. При цьому головною метою є правильний підбір світлових співвідношень. В закладах готельно-ресторанного господарства неонові матриці з проекцією ультрафіолету може використовуватись в інтер'єрах, відведених для промо-, корпоративних, та тематичних вечірок.

Голографічна, цифрова інсталяція характеризується значними функціональними властивостями на подачу певного об'єкту. Сам інтерактивний об'єкт здатний виконувати різні дії (від танців так і до різних взаємодій з глядачем). Розробка цифрової інсталяції включає в себе різнокольорові та прозорі голографічні фігури людей і тварин, які виконують

різні дії (рис.1, е). Спроекувати планову характеристику приміщення для цього способу інсталяцій не складно. При цьому основним завданням є підбір простору з темною основою, для кращого сприйняття голограми та використання декількох проекторів із заготовками подачі віртуальної картинки. Також необхідно залишити приміщення без зайвих не зафіксованих предметів. Повний мінімалізм та напівтемне приміщення створюють необхідну атмосферу. В закладах гостинності такі інсталяційні рішення можуть використовуватись в танцювальних зонах.

Висновки

Запропоновано використання шести основних видів ілюзорних світлових інсталяцій в готельно-ресторанному господарстві. Проаналізовано їх особливості побудови, характеристики використання, конструктивні рішення та можливості реалізації та застосування у сфері послуг.

Література:

1. Кармаліта А.К. Дослідження джерел освітлення закладів готельно-ресторанних господарств / А.К. Кармаліта, Д.М. Якимчук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 4. – С.236-242
2. Якимчук Д.М. Особливості використання систем освітлення в сфері послуг / Д.М. Якимчук // Збірник наукових праць за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. [“Інновації у підготовці фахівців технологічної, професійної освіти та готельно-ресторанного бізнесу”]. – Херсон : Айлант, 2012. – С.190-192.
3. Якимчук Д.М. Дослідження довговічності роботи ламп розжарювання закладів сфери послуг / Д.М. Якимчук // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. Вип. 1(2): зб. наук. праць – О.: АО Бахва, 2013. – С. 293-297.
4. Якимчук Д.М. Новітні аспекти використання ламп розжарювання в закладах готельно-ресторанних господарств / Д.М. Якимчук // Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. [“Інновації у підготовці фахівців технологічної, професійної освіти та готельно-ресторанного бізнесу”]. – Херсон : Айлант, 2013. – С.206-208.

5. Михальчук К.О. Оптофізична природа світла та основні аспекти світлодизайну в організації інсталяційного простору / К.О. Михальчук, О.В. Якимчук, І.О. Жуков // Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2015. – С. 181-185.

6. Михальчук К.О. Сучасні технології у світлодизайні / К.О. Михальчук, О.В. Якимчук // Молодь у світі сучасних технологій: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених – Херсон: ХНТУ. – 2015 – С. 158-160.

7. Михальчук К. Світлові ілюзії як інновація в інсталяції / К.Михальчук, О.В. Якимчук // Художній авангард: пошук нової мистецької парадигми: тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції – Херсон: ХНТУ. – 2015 – С. 120-123.

Рецензент: д.т.н., проф. Чепелюк О.В.

Стаття відправлена: 18.12.2016 г.

© Якимчук Д.М.